

La tropa de Mike Leigh

Crònica del LVIII Festival Internacional de Cinema de Berlín

Guillem Sans

There Will Be Blood

El LVIII Festival Internacional de Cinema de Berlín ha premiat aquest any la pel·lícula brasilera *Tropa de elite* amb l'Ós d'Or, dirigida pel brasiler José Padilha. Aquesta història de violència policial i corrupció retrata la brutalitat dels comandos especials que actuaren amb ocasió de la visita del papa Joan Pau II a Brasil el 1987. La cinta s'ha convertit ja en un fenomen social al Brasil, on abans de l'estrena oficial ja circulaven onze milions de còpies pirata, segons va explicar el director.

El jurat, presidit per Costa-Gavras, concedí l'Ós d'Argent al millor director a Paul Thomas Anderson per *There Will Be Blood*, protagonitzada per un Daniel Day-Lewis en una de les seves interpretacions excessives. No és aquí un home gaire diferent del seu personatge a *Gangs of New York*. La pel·lícula, sobre els pioners del petroli a Califòrnia, reflecteix els orígens dels Estats Units com a país marcat per les sectes religioses, l'ambició i el diner. Day-Lewis té a la pel·lícula com a rival un fals predicador interpretat per Paul Dano. L'escena final amb els dos actors és el millor d'aquesta llarga pel·lícula. Anderson hi converteix Day-Lewis en director d'una escena de teatre macabre. El film se'n va dur un altre premi, també ben merescut, per la música, obra de Jonny Greenwood, un dels integrants del grup Radiohead.

El Gran Premi del Jurat va ser per al primer documental present a competició en tota la història del festival, *Standard Operating Procedure*, dirigit per Errol Morris. Era previsible que aquest títol figurés a la llista de premis, no perquè s'ho mereixi, que no s'ho mereix en absolut, sinó per aquesta ja consolidada mania de la Berlinale de distingir films polítics, per allò de la bona consciència so-

cial. No s'ho mereix perquè *Standard Operating Procedure* és, a més d'avorrit i llarguíssim (dues hores), un documental trampós. Tracta de les tortures de les autoritats de seguretat dels EUA a la presó bagdadiana d'Abu Ghreib. És trampós perquè només deixa parlar els americans. Conté nombroses entrevistes amb alguns dels principals implicats en les tortures. És interessant veure com Lynndie England, després d'ésser condemnada, segueix sense pensar que hagués actuat malament a Bagdad. Diu que quan va arribar a Abu Ghreib, les tortures eren el que estava passant, era una situació "normal" i ella simplement s'hi va adaptar. Però tot això ja ho sabíem. I a més, la trampa de la pel·lícula ve subratllada per una fortíssima música, ni més ni menys que de Danny Elfman, autor de les partitures de les pel·lícules de Tim Burton. No hi diu gens. I hi ha, a més, escenes reconstruïdes. Tot molt trampós.

El premi al millor actor va ser per a l'iraní Reza Najie. Aquest intèrpret de 63 anys s'hi ha deixat la pell, a *The Song of Sparrows*, una comèdia de costums dirigida per Majid Majidi. Hi interpreta un treballador d'una granja d'estruços, uns animals molt divertits i molt fotogènics, ideals per a una comèdia, amb problemes familiars i de feina. A la capital, Teheran, el protagonista fa de taxista amb una moto. Les escenes estan rodades en part amb càmera oculta, de manera que els homes de negocis que puguen a la moto i se'n van sense pagar són de vegades reals. Aquesta manera de rodar recorda Vittorio de Sica. Majidi és un gran admirador del cinema italià, no només del neorealisme de De Sica, sinó també de Fellini.

La millor actriu va ser per al jurat berlinès Sally Hawkins per *Happy-Go-Lucky*, obra mestra de l'anglès Mike Leigh. És sense cap dubte la millor pel·lícula de la competició. Una comèdia! Enyoràvem comèdies en aquest festival tan seriós, amb temes tan terribles. Poques comèdies avui en dia, i aquesta és per morir de riure (especialment les escenes de la classe de flamenc), sense renunciar, però, al drama anglès excessiu de tota la vida. Hawkins és una al·lota alegre. Aquest és el principal tret de la seva personalitat. Sempre està contenta, encara que l'entorn no deixi de ser mai poc amigable. La història avança i ella se n'adona que la seva actitud pot provocar problemes, però res no la pot canviar. Mike Leigh tenia raó a la roda de premsa de presentació del film quan va dir que avui en dia el món està ple de gent alegre, però pareix com si no existissin perquè llegim contínuament desastres als diaris, apocalipsi climàtica, guerres, conflictes, etcètera. La protagonista reclama el seu dret a ser com és en aquest món tan fosc.

Però l'extraordinària Sally Hawkins tenia competència forta en aquest concurs. Excel·lent és també la interpretació de l'actriu escocesa Kristin Scott Thomas a *Il y a longtemps que je t'aime*, escrita i dirigida per Philippe Claudel. És la història d'una dona que torna a França a ca sa germana després d'haver passat quinze anys empresonada a Anglaterra. Típica pel·lícula de secret final esfereïdor, com Meryl Streep a *La decisión de Sophie*, destaca per la bona feina de Scott Thomas, que parla un francès gairebé perfecte.

El premi Alfred Bauer, en memòria del fundador del festival, va ser per al mexicà Fernando Eimbcke, director de *Lake Tahoe*, sobre un al·lot que té un petit accident de cotxe i va coneixent la gent d'un poble mentre cerca algú que l'hi arregli. Eimbcke és molt simpàtic, i la seva pel·lícula té coses

divertides, però en general és un producte d'escola de cinema força avorrit. Dura 85 minuts, però es fa més llarga que *There Will Be Blood*. Fosos en negre, plans llargs, poc diàleg.

Se'n va anar de buit Isabel Coixet, que presentava a concurs *Elegy*. És la seva adaptació de la novel·la *The Dying Animal*, amb Ben Kingsley i Penélope Cruz. La parella són en aquest drama un professor i crític literari i una jove estudiant cubana. Coixet ha tret del guió molts tòpics llatins i cubans del personatge de Penélope, cosa que s'agraeix. Kingsley està genial, Penélope no ho fa malament, però és difícil distingir-la de la seva imatge als anuncis de L'Oréal que hi havia pels carrers de Berlín quan es presentà la pel·lícula. Coixet tornarà a rodar amb Penélope. La directora catalana està acabant d'escriure el guió de *Map of the Sounds of Tokio*, amb ella i un protagonista masculí espanyol.

La sorpresa més estravagant de la secció Panorama va ser la darrera bogeria del director gai canadenc Bruce LaBruce, autor de *White Hustler*. Es titula *Otto; or, up with the dead*, i està protagonitzada per un zombi homosexual que s'aixeca un dia de la seva tomba a un cementeri de l'estepa prussiana de Brandenburg. S'aixeca, comença a caminar i arriba en autostop a Berlín després de rosegat-li la budellada a una llebre víctima de l'envestida d'un cotxe. Otto no sap d'on ve, no sap on va, mai no ho acabarà sabent. L'únic que sap és que ha de menjar, i només li agrada la carn humana. En aquest viatge absurd coneixerà Medea, una directora de cinema que acaba de descobrir un nou gènere: el "porno zombi gai", on homes joves i atractius es mengen i se la fiquen els uns als altres. El pobre Otto, és clar, és un protagonista ideal per a Medea. Tota la pel·lícula fa cara d'embambat, i no es deixa influir per cap idea ni ideologia, a pesar que Medea és d'allò més marxista. ■

Happy-Go-Lucky